

MESTNA OBČINA CELJE
KOMISIJA MLADI ZA CELJE

Raziskovalna naloga:

PROSTI ČAS IN OBŠOLSKE DEJAVNOSTI

Avtorja:

Luka Jačimović, 7. razred

Vid Strašek, 7. razred

Mentorica:

Simona Mesojedec, prof. RP

Celje, marec 2022

OSNOVNA ŠOLA HUDINJA CELJE

Raziskovalna naloga:

PROSTI ČAS IN OBŠOLSKE DEJAVNOSTI

Avtorja:

Luka Jačimović, 7. razred

Vid Strašek, 7. razred

Mentorica:

Simona Mesojedec, prof. RP

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2022

KAZALO

1 UVOD	6
2 TEORETIČNI DEL	7
2.1 PROSTI ČAS.....	7
2.2 DEFINICIJE PROSTEGA ČASA.....	7
2.3 NAČINI PREŽIVLJANJA PROSTEGA ČASA.....	8
2.4 POMEMBOST PROSTEGA ČASA.....	9
2.5 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA NAČIN PREŽIVLJANJA PROSTEGA ČASA.....	10
2.6 MOŽNI NAČINI PREŽIVLJANJA PROSTEGA ČASA.....	11
2.7 PROSTOČASNE DEJAVNOSTI MLADIH.....	13
2.8 OBŠOLSKE DEJAVNOSTI.....	13
2.9 OBŠOLSKE DEJAVNOSTI, KI SO NA VOLJO CELJSKIM OSNOVNOŠOLCEM.....	14
3 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA	17
3.1 RAZISKOVALNE HIPOTEZE.....	18
3.2 RAZISKOVALNE METODE.....	19
4 OSREDNJI DEL	21
4.1 OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV.....	21
4.1.1 Koliko prostega časa imaš povprečno na dan?.....	21
4.1.2 Kaj najraje počneš v prostem času?.....	22
4.1.3 Kdo vpliva na to, kako preživiš prosti čas?.....	23
4.1.4 Ti je kdaj dolgčas?.....	24
4.1.5 Ali se ukvarjaš s kakšno obšolsko dejavnostjo – trening, glasbena šola?.....	25
4.1.6 Kolikokrat na teden se ukvarjaš s to dejavnostjo?.....	26
4.1.7 Kdo je imel vpliv na izbiro obšolske dejavnosti?.....	27
4.1.8 Če bi imel še več prostega časa, katero obšolsko dejavnost bi si še izbral?.....	28

5 DISKUSIJA IN ZAKLJUČEK.....	29
6 VIRI IN LITERATURA.....	31

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Prikazuje število anketiranih učencev po spolu.....	17
Graf 2: Prikazuje število anketiranih učencev glede na razred, ki ga obiskujejo.....	18
Graf 3: Prikazuje koliko prostega časa imajo učenci na dan.....	21
Graf 4: Prikazuje kaj učenci najraje počnejo v prostem času.....	22
Graf 5: Prikazuje kdo vpliva na to, kako učenci preživijo prosti čas.....	23
Graf 6: Prikazuje ali je učencem kdaj dolgčas	24
Graf 7: Prikazuje ali imajo učenci kakšno obšolsko dejavnost	25
Graf 8: Prikazuje kolikokrat na teden se učenci ukvarjajo z obšolsko dejavnostjo	26
Graf 9: Prikazuje kdo je imel vpliv na izbiro obšolske dejavnosti	27
Graf 10: Prikazuje katero dejavnost bi si učenci še izbrali, če bi imeli še več prostega časa.....	28

POVZETEK

Prosti čas je čas, ki je pomemben del dneva in ni zapolnjen z različnimi aktivnostmi, po katerih mladi danes radi ali manj radi posegajo. V prostem času se ponavadi družimo s prijatelji, gledamo televizijo, smo za računalnikom,... Poleg prostega časa lahko imamo različne dejavnosti s katerimi si prosti čas kakovostno zapolnimo. Mladi danes predvsem veliko časa namenijo športu ali igranju kakšnega instrumenta. Pri raziskovanju naju je zanimalo koliko prostega časa imajo učenci na dan, kako učenci preživijo prosti čas, katera je najbolj priljubljena obšolska dejavnost pri dečkih in deklicah, ter kdo ima vpliv na prosti čas in obšolsko dejavnost pri učencih.

Prišla sva do zanimivih ugotovitev. Učenci imajo vsaj 2 uri prostega časa na dan. Učenci največ prostega časa preživijo in porabijo za prijatelje. Najbolj priljubljena obšolska dejavnost pri dečkih je nogomet, pri deklicah pa ni določljiva, ker je nekaj dejavnosti v približno enakem deležu. Kako bodo preživeli prosti čas in katero obšolsko dejavnost imajo, učenci odločajo sami.

1 UVOD

Način preživljanja prostega časa je osebna odločitev vsakega posameznika. Pri tem smo si ljudje več ali manj podobni, saj je pomen prostega časa ravno v tem, da je to čas, ko nam je najbolj prijetno. Pomemben je za vse, starejše in otroke, saj nam omogoča sprostitev in uživanje v dejavnostih, ki nas zanimajo in nas napolnijo z energijo. Nekateri ljudje radi v prostem času samo počivajo, drugi pa se sprostijo tudi z aktivnim preživljanjem dejavnosti. Na način preživljanja prostega časa med mladimi vpliva veliko dejavnikov, med njimi vsekakor tudi okolje. Pomembno je, da imamo dovolj časa zase, vsekakor pa je pomembno tudi, da si izberemo kakšno obšolsko dejavnost pri kateri lahko svoje talente nadgrajujemo in kvalitetno preživimo prosti čas. Izbiramo lahko med veliko dejavnostmi, ki jih poleg šole še lahko obiskujemo.

Želela sva ugotoviti koliko prostega časa imajo učenci. Zanimalo naju je kako in na kakšen način učenci preživijo prosti čas. Ugotoviti sva želela, katera dejavnost je najbolj priljubljena obšolska dejavnost in kdo ima vpliv na prosti čas in izbiro obšolske dejavnosti.

V sklopu raziskave sva postavila naslednje hipoteze:

H1: Predvidevava, da imajo učenci vsaj 2 uri prostega časa na dan.

H2: Predvidevava, da učenci največ prostega časa preživijo za elektronskimi napravami.

H3: Predvidevava, da je najbolj priljubljena obšolska dejavnost pri dečkih nogomet in pri deklicah glasbena šola.

H4: Predvidevava, da ima vpliv na prosti čas in izbiro obšolske dejavnosti družina.

Spremembe, ki se vežejo na hipoteze sva preverila z anketnim vprašalnikom. Rezultati vprašalnika so predstavljeni z grafi v osrednjem delu naloge. Pri izdelavi raziskovalne naloge sva si pomagala z različnimi viri in literaturo, ki sva jo poiskala v šolski knjižnici in na spletnih straneh. Anketni vprašalnik sva razdelila v mesecu januarju in je bil anonimen, kar nama je zagotovilo to, da so učenci bolj resno in brez zadržkov odgovarjali. Vse odgovore sva temeljito pregledala in analizirala, kar je v glavnem delu tudi predstavljeno.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 PROSTI ČAS

Prosti čas vpliva na osebni razvoj, socializacijo, ustvarjalnost, nudi nam sprostitev ter nam daje nove moči za nadaljnje vsakodnevne obveznosti. Vse to in še več so razlogi, da ga izkoristimo čim bolj kakovostno.

2.2 DEFINICIJE PROSTEGA ČASA

Definicije prostega časa razlikujejo od avtorja do avtorja, vendar pa lahko opazimo, da jih povezuje nekaj skupnega - svobodna izbira posameznika. Ne glede na to, kaj vključujemo v prosti čas, je pomembno, da ne gre za čas, ko opravljamo nujna opravila in obveznosti, ampak za čas, ki si ga sami organiziramo glede na lastne želje in potrebe. (Huzjan, 2010)

Osebna definicija prostega časa se razlikuje od posameznika do posameznika. Vsak izmed nas ima svojo definicijo, kaj nam pomeni prosti čas. Posamezniki imajo različno predstavo o prostem času. Za nekatere je to čas, ko ne počnejo ničesar, spet drugi ta čas namenjajo aktivnostim in izobraževanju, za katerega jim zmanjkuje časa znotraj obveznega učnega procesa. (Mohar, 2009)

Prosti čas je čas, ki ni zapolnjen z obveznostmi, je čas za razbremenitev od naporov v šoli, pri delu in drugih vsakodnevnih obveznosti ter čas, ko se svobodno odločamo za različne dejavnosti. Za mladostnike pomeni možnost za sprostitev, ko se lahko prosti zunanjih pritiskov družijo s prijatelji, se zabavajo, izražajo sebe in preizkušajo svoje sposobnosti. Zavedati se moramo, da je kakovostno življenje pravica in priložnost vsakega posameznika in prosti čas je eden izmed načinov za njegovo doseganje in ohranjanje. Smiselno preživljanje prostega časa nas lahko obvaruje marsikatero fizične in psihične bolezni ali vsaj omiliti njene posledice.

(http://www.cpi.si/files/cpi/userfiles/TrajnostniRazvoj/06_Prosti_cas.pdf)

Prosti čas so proučevali številni teoretiki, ki so različno opredeljevali ta pojem, sami poskusi definiranja segajo precej daleč v zgodovino.

Tako je že v prvi polovici prejšnjega stoletja prosti čas opredeljen kot čas, ko smo prosti od bolj očitnih in formalnih dolžnosti, kot je plačano delo ali druge obveznosti, ki so nam naložene - Lundberg.

Stanley L. Parker je mnenja, da gre za čas, prost od dela in ostalih obveznosti, ki torej obsega dejavnosti, za katere je značilen občutek primerjalne svobode.

Rudi Lešnik definira prosti čas kot »čas, s katerim razpolaga človek po svojih hotenjih in nagibih, ko nanj ne deluje nobena sila in obveznost, temveč je njegovo ravnanje podrejeno samo njegovemu prepričanju, volji in interesom v skladu s splošnimi pogoji in razmerami, v katerih živi«.

Sabina Derganc je prosti čas opredelila preprosto kot čas, ko nas ne veže nobena nuja ali obveznost. (Huzjan, 2010)

Lahko bi naštevali še mnogo definicij prostega časa, ki so jih zapisali mnogi znani ali manj znani. Kar precej jih je in vse so zapisane drugače. Pravzaprav lahko ima vsak posameznik definicijo, kaj mu prosti čas pravzaprav pomeni.

2.3 NAČINI PREŽIVLJANJA PROSTEGA ČASA

Ločimo tri funkcije prostega časa in sicer:

- počitek (razbremenitev od intelektualnih ali fizičnih naporov),
 - razvedrilo (prinaša nam ugodje in veselje),
 - razvoj osebnosti (telesne, intelektualne, čustvene, estetske, delovne, moralne, kvalitete),
- tesno povezan z neformalnim izobraževanjem in vrstniško socializacijo.

Tudi drugi delijo prosti čas na dejavnosti, namenjene počitku, zabavi in razvijanju osebnosti. Pri prvih naj bi šlo predvsem za sprostitev in obnavljanje telesnih moči; sam način počitka pa bi naj bil odvisen od narave dela, ki ga človek opravlja. Če človek opravlja bolj fizična dela, potem se počitek nanaša v glavnem na pasivni odmor npr. mirovanje in spanje, če pa je delo bolj umskega značaja, potem je odmor bolj aktiven (gibanje, sprostitev). Dejavnosti, ki se nanašajo na zabavo, so tiste, ki osvežujejo človeka in ustvarjajo dobro razpoloženje. Lahko gre

za ustvarjalno zabavo, kjer človek aktivno sodeluje v procesu oblikovanja vsebine ali pa samo za udeležbo v dejavnostih, ki jih ponuja tržišče. Dejavnosti, ki se nanašajo na razvijanje osebnosti, zajemajo dejavnosti različnih področij (izobraževalnega, zdravstvenega, moralnega, znanstvenega, estetskega, kulturnega ...), človeku pa omogočajo čustveno, umsko, socialno, ekonomsko, spolno in moralno razvijanje osebnosti. Zahtevno nalogo predstavlja tudi razdelitev prostega časa glede na dejavnosti, s katerimi se posameznik medtem ukvarja. Prvo vprašanje je, katero izhodišče izbrati za razdelitev dejavnosti, npr. ali jih bomo razdelili glede na njihovo vsebino, namen, število udeležencev ali pa bomo izbrali kak drug kriterij. Drug pomemben problem je ta, da prostočasne aktivnosti lahko uvrstimo v več različnih sklopov. Tako lahko recimo aktivnost igranja nogometa sodi v športne dejavnosti, prav tako pa lahko sodi med druženje s prijatelji. V grobem bi lahko prosti čas razdelili na dejavnosti, ki se nanašajo na aktivno preživljanje le-tega. Pri bolj podrobni in natančni razdelitvah pa obstajajo razhajanja med mnenji različnih strokovnjakov s tega področja. (Huzjan, 2010)

2.4 POMEMBOST PROSTEGA ČASA

Prosti čas nedvomno vpliva na človekovo življenje. Pri njem gre za dejavnosti, ki jih svobodno izbiramo. Prosti čas predstavlja izražanje samega sebe. Zato lahko trdimo celo, da nas način preživljanja prostega časa v veliki meri definira kot osebo. Rudi Lešnik pravi, da je pomen prostega časa omogočanje počitka, sprostitve in uresničevanja lastne osebnosti. Prav tako naj bi s pomočjo prostočasnih dejavnosti vzpostavili ravnotežje med napetostmi, ki jih povzročajo dnevne obveznosti, ter sprostivijo, ki jo daje doživetje svobode in miru. Prostočasne dejavnosti človeku tako omogočajo večstransko razvoj osebnosti. (Huzjan, 2010)

2. 4. 1 POČITEK

Prva in glavna naloga prostega časa je počitek. Prosti čas je pomemben, ker omogoča posamezniku, da se spočije in sprosti, da se tako rekoč obnovi. V duševnem smislu omogoča

počitek razbremenitev misli od vsakodnevnih skrbi in obveznosti, odpravo stresa, v telesnem pa nabiranje izgubljene moči.

2. 4. 2 OBLIKOVANJE OSEBNOSTI

Prostočasne dejavnosti prav tako vzgajajo človeka in ga pripravljajo na življenje. Skozi različne dejavnosti, ki jih počnejo v prostem času, osnovnošolci raziskujejo sami sebe, oblikujejo osebnost in gradijo lastno identiteto.

2.4.3 IZBOLJŠANJE TELESNEGA IN DUŠEVNEGA ZDRAVJA

Aktivno preživljanje prostega časa, npr. ukvarjanje z neko obliko športa ali rekreacije, lahko pozitivno vpliva na splošno stanje organizma in prispeva k izboljšanju telesne zmogljivosti posameznika. Tukaj se prosti čas pokaže v funkciji izboljšanja telesnega in duševnega zdravja posameznika. K dobrem duševnem delovanju oseb v veliki meri prispevajo tudi zabavne vsebine, po katerih posegamo prav v prostem času.

2.4.4 DODATNA IZOBRAZBA

Prosti čas omogoča usvajanje določenih spretnosti in veščin, ki so v prihodnosti uporabne na delovnem mestu in v korist tudi pri samem zaposlovanju. Prosti čas torej igra pomembno vlogo tudi pri dodatnem izobraževanju in izpopolnjevanju posameznikov. (Huzjan, 2010)

2.5 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA NAČIN PREŽIVLJANJA PROSTEGA ČASA

Pomembno je, da si izberemo takšno dejavnost za preživljanje prostega časa, ob kateri se zabavamo, sprostimo in smo srečni. Prosti čas osnovnošolci različno preživimo. Eni preživimo prosti čas kreativno medtem ko drugi bolj športno. Razlikujemo se pa tudi po tem, da se nekateri večkrat dolgočasimo, drugi pa se bolj zabavamo. Na izbiro načina preživljanja prostega časa lahko vplivajo različni dejavniki:

- **Količina**

Eden pomembnejših dejavnikov je količina. Sicer je težko ugotoviti, koliko časa natančno imajo mladi, vendar je kvaliteta odvisna tudi od tega.

- **Finančna sredstva**

Tudi finančna sredstva spadajo v pomemben dejavnik, ki je tesno povezan z družbenim slojem. Pri tem seveda višji prihodki pomenijo več možnosti izbire načina preživljanja prostega časa.

- **Osebni dejavniki**

Pri tem so pomembni spol, starost, interesi, potrebe, motivi, ...

- **Vrednote**

Tudi pomemben dejavnik, ki vpliva na izbiro prostočasnih dejavnosti.

- **Družba in družina**

- **Dostopnost in ponudba**

- **Marketinške ponudbe**

2.6 MOŽNI NAČINI PREŽIVLJANJA PROSTEGA ČASA

Osnovnošolci lahko preživljajo svoj prosti čas doma. Odločijo se lahko za počitek, lenarjenje, poslušanje glasbe, gledanje televizije, uporabljanje računalnika ali kako podobno dejavnost. Lahko tudi berejo revije, knjige pomagajo drugim ljudem pri hišnih opravilih ali pa igrajo inštrumente. (Huzjan, 2010)

Nekaj primerov možnosti preživljanja prostega časa:

ŠPORT

Učenci se razlikujemo med seboj tudi po tem, kako resno se lotimo neke stvari. Nekaterim šport ne pomeni toliko kakor tistim, ki jim postane del vsakdanjega življenja. Šport na nas vpliva pozitivno, saj zaradi njega ostanemo bolj zdravi. S svojim znojem izločimo razne strupe, ki se nahajajo v telesu. Aktivno preživljanje prostega časa s športom ali rekreacijo lahko pozitivno vpliva na splošno stanje organizma in prispeva k izboljšanju telesne zmogljivosti posameznika. Tukaj se prosti čas pokaže v načinu telesnega in duševnega zdravja posameznika.

ELEKTRONSKE NAPRAVE

Današnji osnovnošolci preživijo prosti čas tudi za elektronskimi napravami. Preko njih imajo dostop do interneta, kjer se prijavljajo in imajo račune na znanih najstniških straneh. Elektronske naprave vplivajo pozitivno in negativno na osnovnošolce. Pozitivno vpliva na njih zato, saj so tako seznanjeni z različnimi dogodki, ki se dogajajo oz. ki so se pripetili po svetu. Negativno pa vplivajo na njih zato, saj tako si lahko pokvarimo oči, celo tudi sluh (na primer: če poslušamo glasbo zelo naglas in dlje časa). Ni pa jih dobro uporabljati dlje časa, saj sevajo.

BRANJE KNJIG

Vsako leto osnovnošolci beremo manj knjig, vendar še vedno jih veliko posega po tej dejavnosti. S pomočjo njih pridobimo velik besedni zaklad, ki nam koristi pri raznih opravilih. Nekatere osnovnošolce privabijo tanjše knjige, druge debelejšje, itd. Pogosto, kadar nam je dolgčas, vzamemo v roke knjigo in jo preberemo.

DRUŽENJE Z VRSTNIKI

Mladi se v prostem času tudi družijo z vrstniki. Ta čas namenijo zgolj pogovoru, sprehodu, ali pa skupaj najdejo kakšno drugo že opisano dejavnost. Zelo velikokrat je prosti čas povezan z druženjem z vrstniki, kajti interesi prijateljev se večkrat zelo dopolnjujejo in so si podobni.

2.7 PROSTOČASNE DEJAVNOSTI MLADIH

Prostočasne dejavnosti pomembno vplivajo na razvoj mladih ravno zato, ker imajo mladi v tem času navadno več avtonomije, kot v drugih dnevni aktivnostih. Raziskave kažejo, da je aktivno preživljanje prostega časa povezano s pozitivnimi razvojnimi rezultati, npr. z boljšim šolskim uspehom, prilagodljivostjo, boljšim mentalnim zdravjem. Te aktivnosti dajejo občutek kompetentnosti in samo realizacije.

Prosti čas kot sociološka institucija zavzema pomembno in osrednje mesto v življenju adolescentov v zahodnih družbah. V prostem času se mladi ukvarjajo z različnimi aktivnostmi, odvisno od glavne note scene, ki ji pripadajo. Prostočasne dejavnosti razumejo kot tisti del življenja, v katerem najbolj uživajo, pa naj gre za obšolske ali izvenšolske dejavnosti. Prosti čas zagotavlja prostor, kjer mladi lahko eksperimentirajo z različnimi vlogami, se učijo socialnih norm in se preizkušajo v izzivih, s katerimi se bodo soočali, ko odrastejo (npr. spolnost, nasilje, alkohol itd.). Na sceni prostočasnih dejavnosti mladostnikov se formirajo različne vrstniške skupine. Identifikacija s skupino mladostnikom omogoča, da se distancirajo od družine in odkrijejo nov, svoj svet, ki se v marsičem razlikuje od sveta njihovih staršev. V adolescenci so prostočasna vedenja most med svetom otroške igre in svetom odraslega, v katerem se zahteva določena odgovornost, disciplina in organizirana predanost. (Mohar, 2009)

2.8 OBŠOLSKE DEJAVNOSTI

Mladostniki so že po naravi kreativni in jih zanima veliko stvari. Vključujejo se lahko v šolske in obšolske dejavnosti, ki jih lahko razdelimo na športne, naravoslovne, družboslovne, jezikoslovne, glasbene in podobno. Obšolske dejavnosti v trenutku, ko postanejo dopolnilo mladostnikovemu miselnemu in čustvenemu razvoju, prenehajo biti obšolske in postanejo šolske. (Juul, 2007)

Skozi obšolske dejavnosti je mladostnikom dana možnost, da se usmerjajo v stvari, za katere kažejo nagnjenja in za katere je potrebno talent tudi razvijati. Več različnih obšolskih dejavnosti pripelje do tistega področja, na katerem se mladostnik »najde«. Motivi, zakaj se mladostniki vključujejo v obšolske dejavnosti in pridobivajo nova znanja ter veščine, so zelo pisani. Lahko so to nova prijateljstva, boljše ocene, prijeten učitelj in podobno. Obšolske dejavnosti so pomembne tudi zato, ker mladostniki sami odkrivajo, kakšen je njihov talent in kje se vidijo v prihodnosti. (Kokalj Kočever, 2004).

Centa (2014) meni, da obšolske dejavnosti pozitivno vplivajo na osebnost in razvoj mladostnika, saj v igri bolje spozna samega sebe ter mu omogočajo graditi na samozavesti. Obšolske dejavnosti omogočajo mladostniku razvijati prirojene sposobnosti. Tako se potrjuje

tam, kjer je dober, in se družijo s tistimi, ki imajo podobne interese. S tem ne razvija le svojih sposobnosti, ampak pridobiva tudi socialne spretnosti, ker se družijo na različnih področjih. Obšolske dejavnosti so pomembne tudi iz »preventivnih« razlogov. Če ima mladostnik v življenju samo šolo, pa po možnosti tam ni posebej uspešen, se nima s čim potrjevati ali se prične »potrjevati« s čim drugim, kar pa je lahko za okolico moteče. Če mu v šoli ne gre najbolje, je toliko bolj pomembno, da ima neko področje, kjer dosega uspeh, ki mu daje občutek, da nekaj zna, da nekaj obvlada, da dela nekaj takega, zaradi česar lahko sam sebe spoštuje in ga lahko spoštujejo tudi drugi.

Ne glede na to, katero obšolsko dejavnost mladostnik izbere, velja, da bolj kot je uspešen v izbrani aktivnosti, bolj samozavestnega in kompetentnega se počuti. Iz zapisanega spoznamo, da ima vključevanje mladostnika v obšolske dejavnosti pozitivne učinke na njegov osebni razvoj, na razvoj samozavesti, na dvig samospoštovanja ter na razvijanje pozitivnega odnosa s sovrstniki in okoljem.

2.9 OBŠOLSKE DEJAVNOSTI, KI SO NA VOLJO CELJSKIM OSNOVNOŠOLCEM

Omenila bova še nekaj dejavnosti, ki potekajo v popoldanskem času v Celju in bližnji okolici:

- NOGOMET, KOŠARKA, ROKOMET

Tako imenovane moštvene igre so zelo priljubljene med mladostniki. V moštvenih igrah prihaja do druženja, učenja in sklepanja novih prijateljstev. V Celju je kar nekaj klubov, ki otrokom omogočajo treniranje na prostem ali v dvorani. Naj omeniva le Nogometni klub Celje, Rokometno šolo in košarkarje kluba Keleia Celje.

- GLASBENA ŠOLA

Veliko otrok in mladostnikov se poleg šole odloči še za obiskovanje pouka v glasbeni šoli v Celju. Glasbena šola v Celju ima bogato ponudbo različnih programov.

- PLEZALNI CENTER

V novi telovadnici I. osnovne šole Celje se je leta 2018 odprl sodobni plezalni center, ki omogoča plezanje na 883,5 m² plezalnih površin. Največji del plezalnega centra predstavlja velika plezalna stena (višina 14 metrov), kjer je postavljenih okoli 100 smeri. Ob glavnem delu plezalne stene stoji tudi edina stena za hitrostno plezanje v Sloveniji, tretji del pa predstavlja nizka plezalna stena oziroma balvanska stena. V Plezalnem centru Celje lahko naredijo svoje prve korake začetniki plezanja, preizkušajo svoje zmogljivosti manj in bolj resni rekreativci, najtežje smeri pa čakajo tudi tekmovalce. (<https://www.plezalnicentercelje.si/plezalni-center-celje/>)

- PLESNA ŠOLA

Predvsem dekleta se rade družijo na plesnih tečajih in se urijo novih plesnih korakov.

Tekmovalni del kluba je namenjen delu z mladimi športnimi plesalci, tako na področju Sekcije za standardne in latinsko-ameriške plese, kot tudi Sekcije modernih tekmovalnih plesov v okviru Plesne zveze Slovenije, pod okriljem katere se plesalci udeležujejo uradnih in mednarodno priznanih plesnih tekmovanj najvišjega ranga. Ko plesalci plesne šole pridobijo dovolj plesnega znanja in se odločijo za ples tudi kot šport, se nam pridružijo v plesnem klubu, pod okriljem katerega nadaljujejo z še intenzivnejšimi plesnimi treningi, ki so namenjeno nadaljnjemu razvoju plesalcev v smeri tekmovalnega plesa. V klubu celo leto potekajo redni in dodatni treningi standardnih, latinsko-ameriških plesov in modernih tekmovalnih plesov (v street in art disciplinah – hip hop-u, street show-u, show dance-u, discu, jazz-u...) pod vodstvom naše trenerske ekipe, ki je strokovno usposobljena (licence ZPVUT in PZS) in

ob asistenci naših najboljših plesalcev. Za naše člane vsako leto organiziramo tudi različne plesne delavnice in intenzivne plesne priprave. (<http://plesnival.si/plesniklub/>)

Naj omeniva nekaj plesnih šol v Celju: Plesni val, Superstar, D-mundo, Samba,....

- KLUBI BORILNIH VEŠČIN

V Celju je na voljo kar nekaj klubov, ki se ukvarjajo z borilnimi veščinami. Judo klub Sankaku je tudi eden izmed njih. Ostali so Karate klub Celje, Shito-Ryu Celje, klub Aikida,...

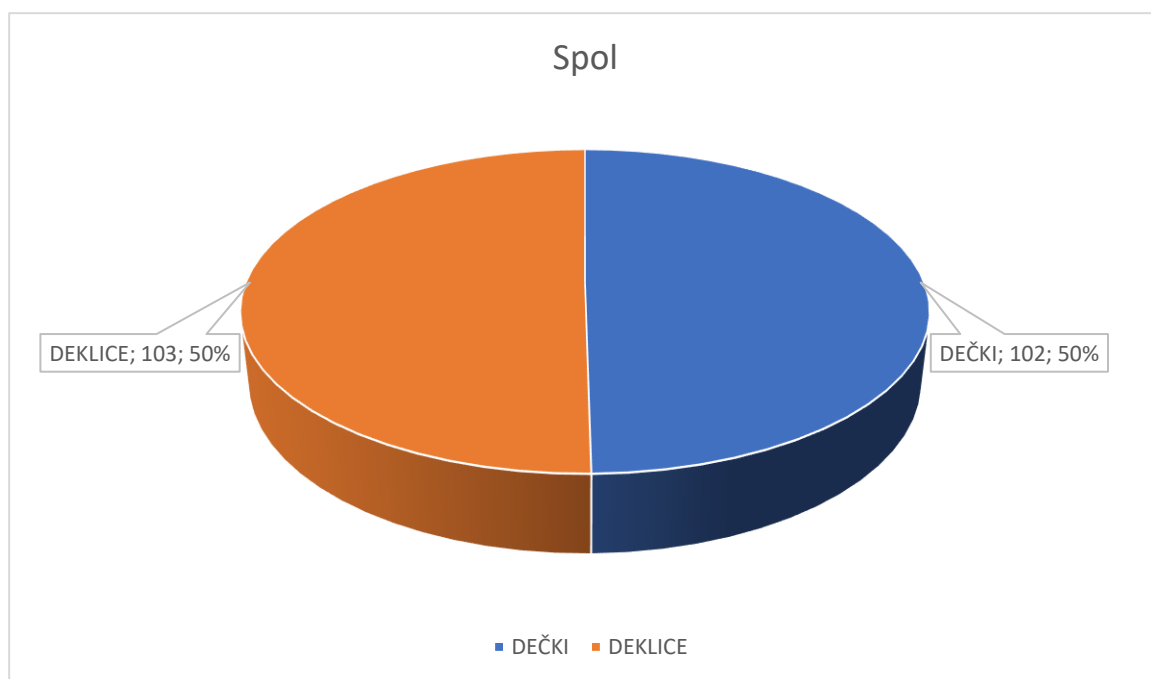
Judo je individualni šport. Vpliva na psihofizični razvoj mladega človeka, ki se v boju z nasprotnikom nauči samoobvladovanja in premagovanja strahu. Judoistova zmaga je rezultat njegovih lastnih odločitev, prav tako kot v življenju. Poleg odgovornosti za sprejemanje lastnih odločitev te nauči športno sprejemati zmage in poraze. (<https://sankaku-klub.si/o-judu/na-kratko/>)

- PLAVALNA ŠOLA CELJE

V Celju delujeta 2 plavalni šoli. Plavanje je popularno med otroki in mladostniki.

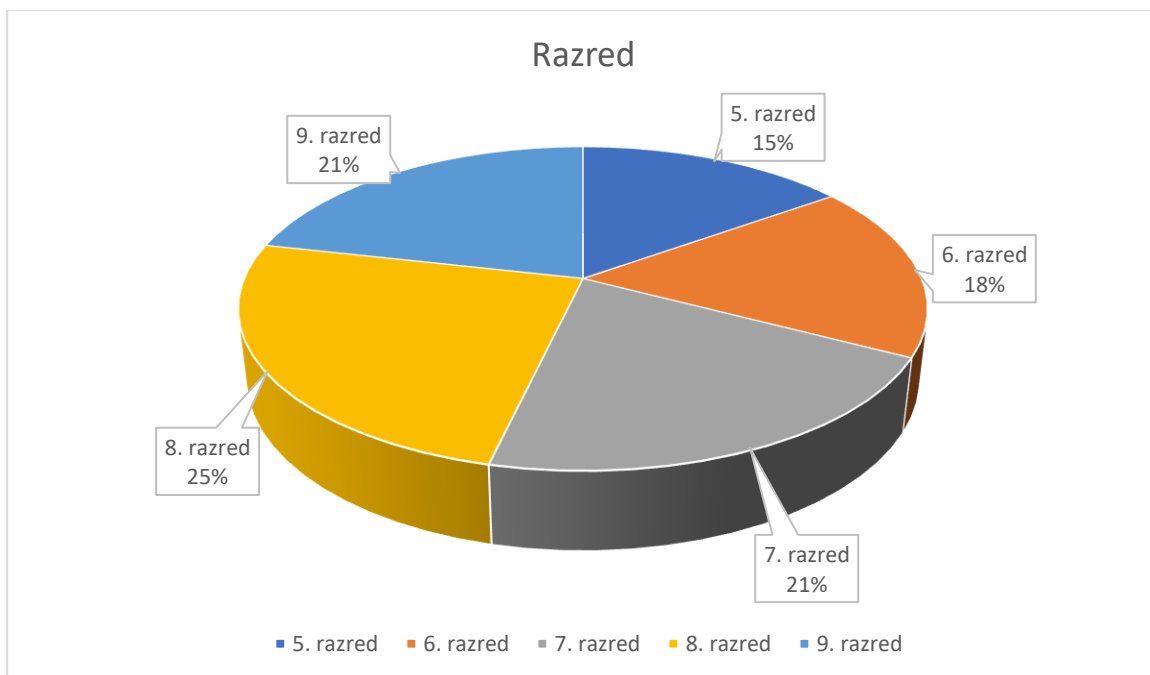
3 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Najina raziskava temelji na vzorcu 205 učencev osnovne šole Hudinja. Anketo sva razdelila med učence 5., 6., 7., 8. in 9. razredov na osnovni šoli Hudinja. Želela sva ugotoviti koliko prostega časa imajo učenci. Zanimalo naju je kako in na kakšen način učenci preživijo prosti čas. Ugotoviti sva želela, katera dejavnost je najbolj priljubljena obšolska dejavnost in kdo ima vpliv na prosti čas in izbiro obšolske dejavnosti.

Graf 1: Prikazuje število anketiranih učencev po spolu

Anketni vprašalnik je reševalo 205 učencev osnovne šole Hudinja. Od tega je anketni vprašalnik rešilo 102 (50%) dečkov in 103 (50%) deklice. Nekaj vprašalnikov je bilo napačno ali nepopolno rešenih. Tiste sva odstranila.

Graf 2: Prikazuje število anketiranih učencev glede na razred, ki ga obiskujejo

Anketirala sva učence od 5. do 9. razreda. Graf nam prikazuje, da je število anketiranih v vseh razredih zelo podobno. Najmanj anket so rešili učenci v 5. razredu.

3.1 RAZISKOVALNE HIPOTEZE

1. Hipoteza vezana na to, koliko prostega časa imajo učenci na dan.

H1: *Predvidevava, da imajo učenci vsaj 2 uri prostega časa na dan.*

2. Hipoteza vezana na to, kako učenci preživijo prosti čas.

H2: *Predvidevava, da učenci največ prostega časa preživijo za elektronskimi napravami.*

3. Hipoteza vezana na najbolj priljubljeno obšolsko dejavnost.

H3: *Predvidevava, da je najbolj priljubljena obšolska dejavnost pri dečkih nogomet in pri deklicah glasbena šola.*

4. Hipoteza vezana na to, kdo ima vpliv na prosti čas in izbiro občolske dejavnosti.

H4: *Predvidevava, da ima vpliv na prosti čas in izbiro občolske dejavnosti družina.*

3.2 RAZISKOVALNE METODE

Najina raziskava je temeljila na naslednjih metodah:

- metoda dela z viri in literaturo,
- metoda anketiranja,
- metoda obdelave podatkov in njihova interpretacija,
- izdelava pisnega poročila.

Metoda dela z viri in literaturo

Po posvetovanju z mentorico sva v knjižnici poiskala primerno literaturo. Te ni bilo prav veliko. Veliko sva si pomagala tudi z internetom, kjer sva našla veliko zanimivih člankov in fotografij.

Metoda anketiranja

Anketni vprašalnik nama je služil v empiričnem delu najine raziskave. Anketo sva v mesecu januarju razdelila med učence 5., 6., 7., 8. in 9. razredov na OŠ Hudinja, katero so reševali v času razrednih ur. Anketa je bila anonimna, kar nama je zagotavljalo, da bodo učenci navajali

resnične podatke. V vprašalniku so bila vprašanja zaprtega tipa, le nekaj vprašanj je zahtevalo še utemeljitev.

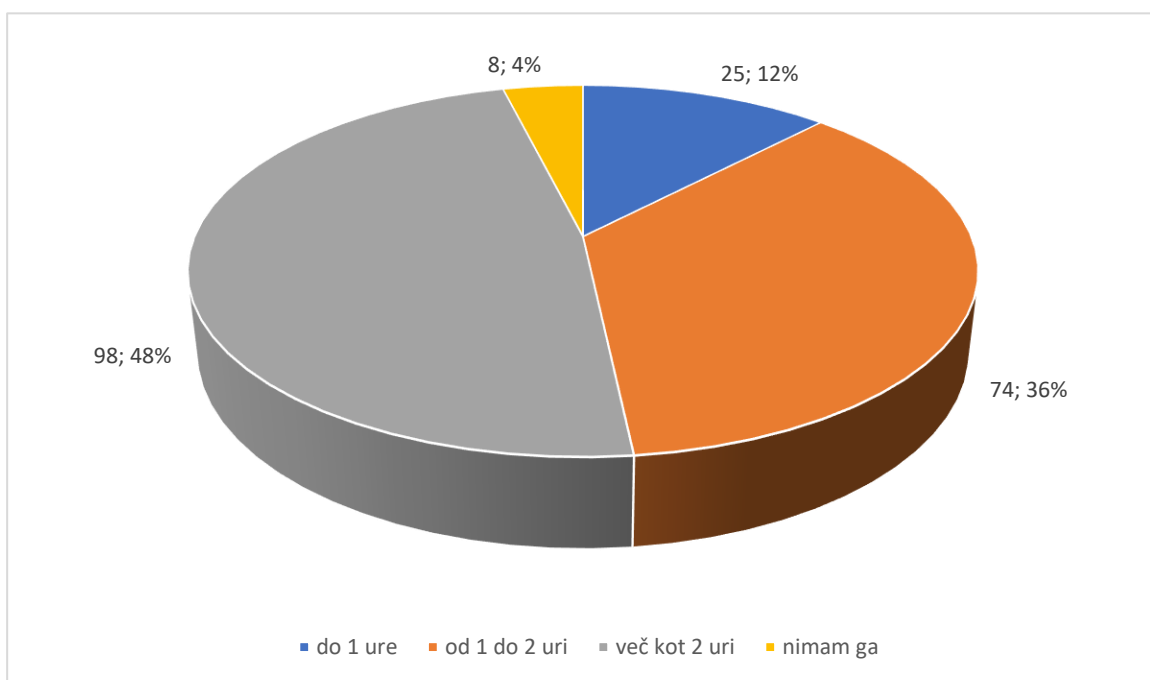
Metoda obdelave podatkov in njihova interpretacija

Vrnjene anketne vprašalnike sva natančno pregledala in analizirala. Najprej sva jih ločila po razredih in po danih odgovorih. Izdelala sva tabele za lažje analiziranje in za lažji grafični prikaz. Pomagala sva si z računalniškim programom Microsoft Word in Microsoft Excel. Vse zbrane podatke sva interpretirala in ugotovitve zapisala.

4 OSREDNJI DEL

4.1 OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV

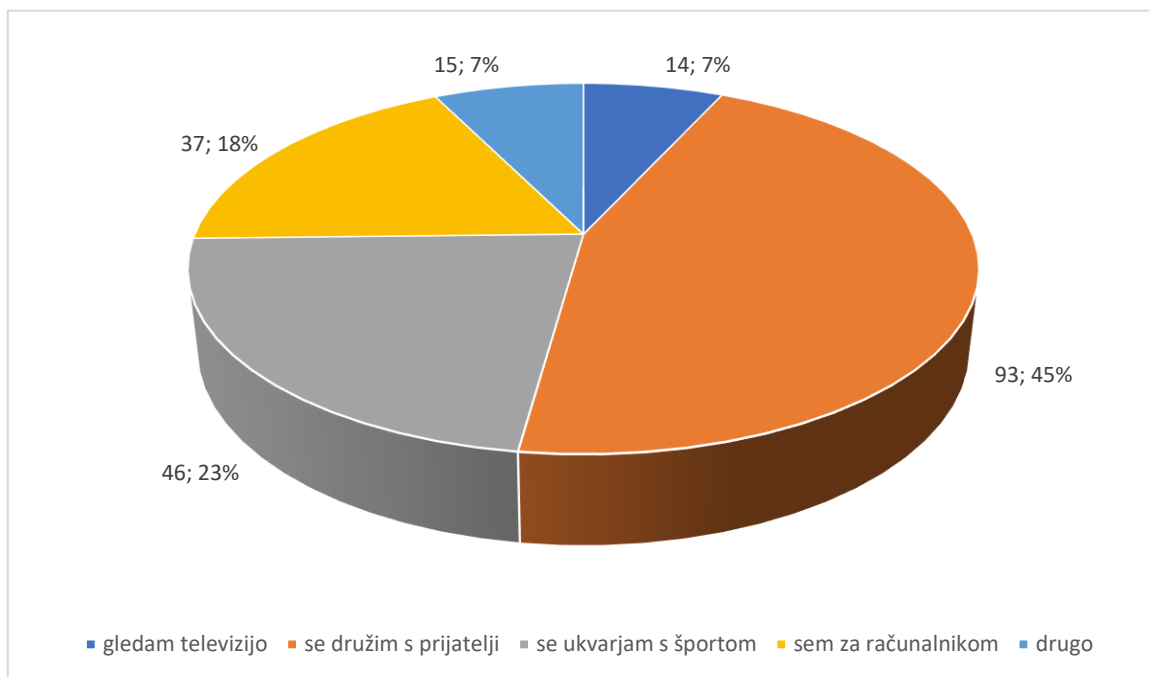
4.1.1 Koliko prostega časa imaš povprečno na dan?

Graf 3: Prikazuje koliko prostega časa imajo učenci na dan

Ugotovila sva, da ima skoraj polovica anketiranih učencev več kot 2 uri prostega časa na dan. Sledijo učenci, ki imajo od 1 do 2 uri prostega časa. Najmanj učencev ima manj kot 1 uro prostega časa na dan ali pa ga nimajo.

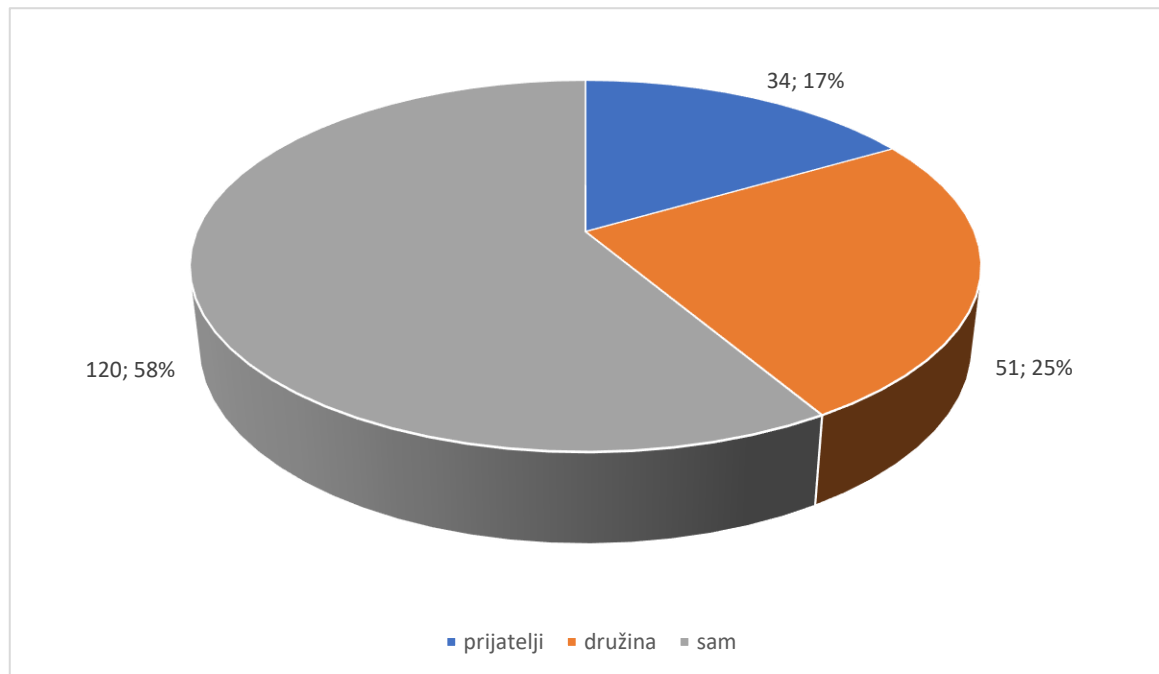
4.1.2 Kaj najraje počneš v prostem času?

Graf 4: Prikazuje kaj učenci najraje počnejo v prostem času

Iz grafa je razvidno, da se večina učencev v prostem času najraje družijo s prijatelji. Teh je 45%. V manjših odstotkih jim sledijo učenci, ki se najraje ukvarjajo s športom in nato tisti, ki so za računalnikom. Najmanj učencev se je odločilo za to, da gledajo televizijo in možnost drugo, kjer so napisali, da berejo, brskajo po telefonu, hodijo v glasbeno šolo,...

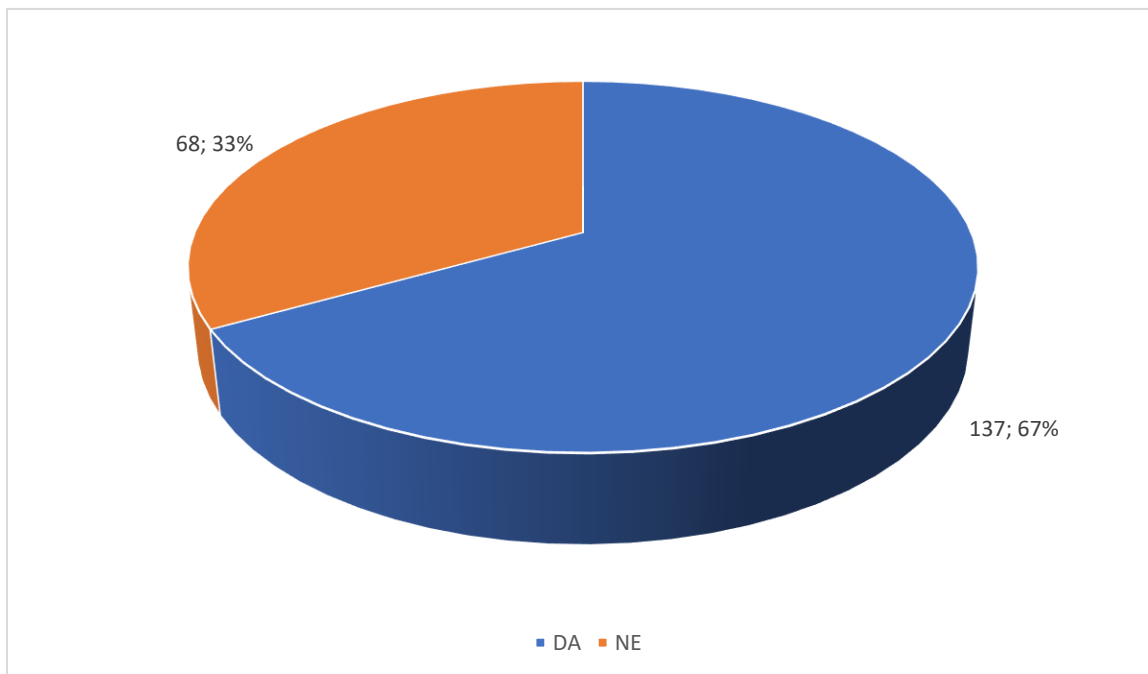
4.1.3 Kdo vpliva na to, kako preživiš prosti čas?

Graf 5: Prikazuje kdo vpliva na to, kako učenci preživijo prosti čas

Iz grafa je razvidno, da učenci sami vplivajo na to, kako bodo preživeli prosti čas. Tako se je odločilo kar 58% vseh anketiranih. Sledijo jim učenci, ki so se odločili, da je družina tista, ki vpliva na to, kako preživijo prosti čas in najmanj učencev se je odločilo za prijatelje.

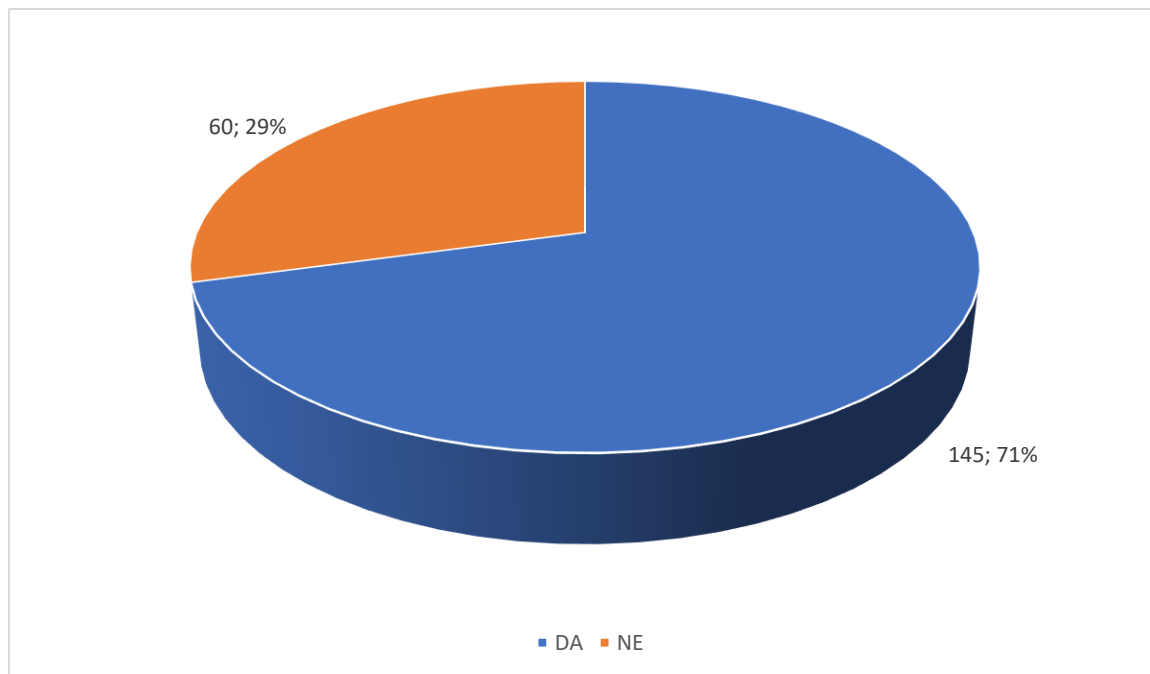
4.1.4 Ti je kdaj dolgčas?

Graf 6: Prikazuje ali je učencem kdaj dolgčas

Ugotovila sva, da so učenci v večjem odstotku odgovorili, da jim je včasih dolgčas. Tako je odgovorilo kar 137 učencev, kar je 67%. Ostalim učencem, teh je 68 ali 33% pa ni dolgčas.

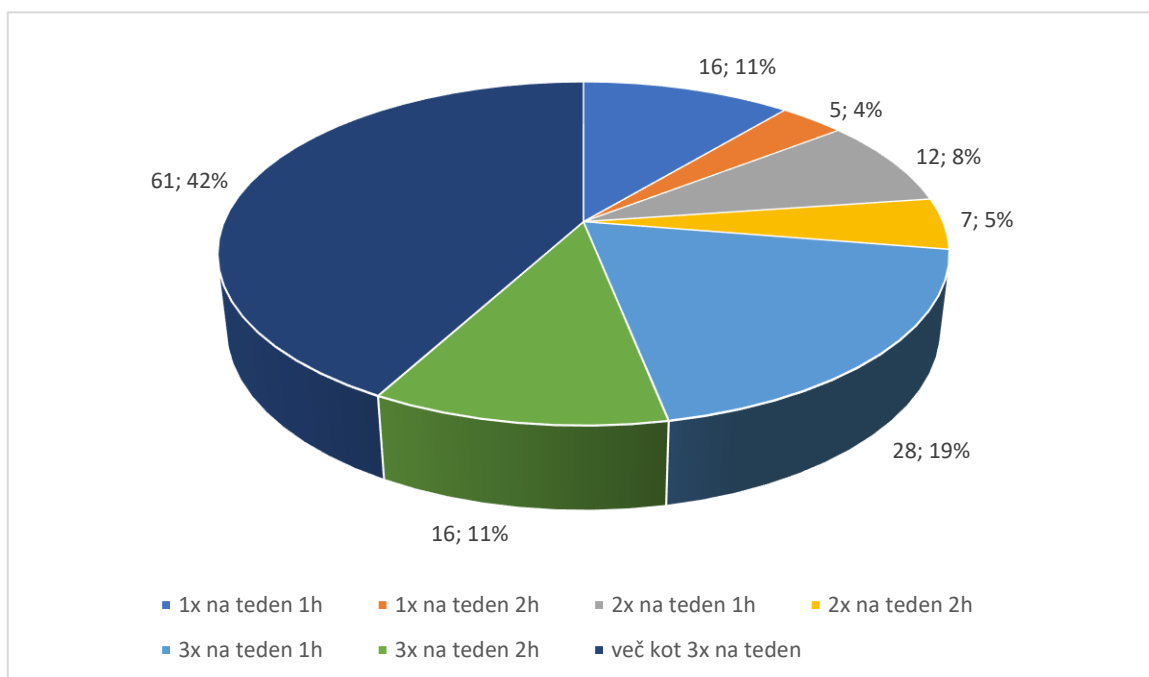
4.1.5 Ali se ukvarjaš s kakšno obšolsko dejavnostjo – trening, glasbena šola,...?

Graf 7: Prikazuje ali imajo učenci kakšno obšolsko dejavnost

Kar 145 učencev, kar je 71% učencev ima kakšno obšolsko dejavnost. Učenci obiskujejo nogomet, plavanje, gimnastiko, košarko, plezanje, glasbeno šolo, atletiko, učenje inštrumenta kitare, karate, judo, rokomet, plesne vaje, verouk, odbojko. Največ podanih odgovorov pri dečkih je bilo, da obiskujejo – trenirajo nogomet. Sledijo jim tisti, ki hodijo na rokomet. Pri deklicah sva ugotovila, da je več dejavnosti v približno enakem razmerju. Deklice največkrat trenirajo ples, odbojko, plezanje in hodijo tudi v glasbeno šolo. Vendar noben od teh odgovorov ni bil v tako velikem številu, da bi izstopal.

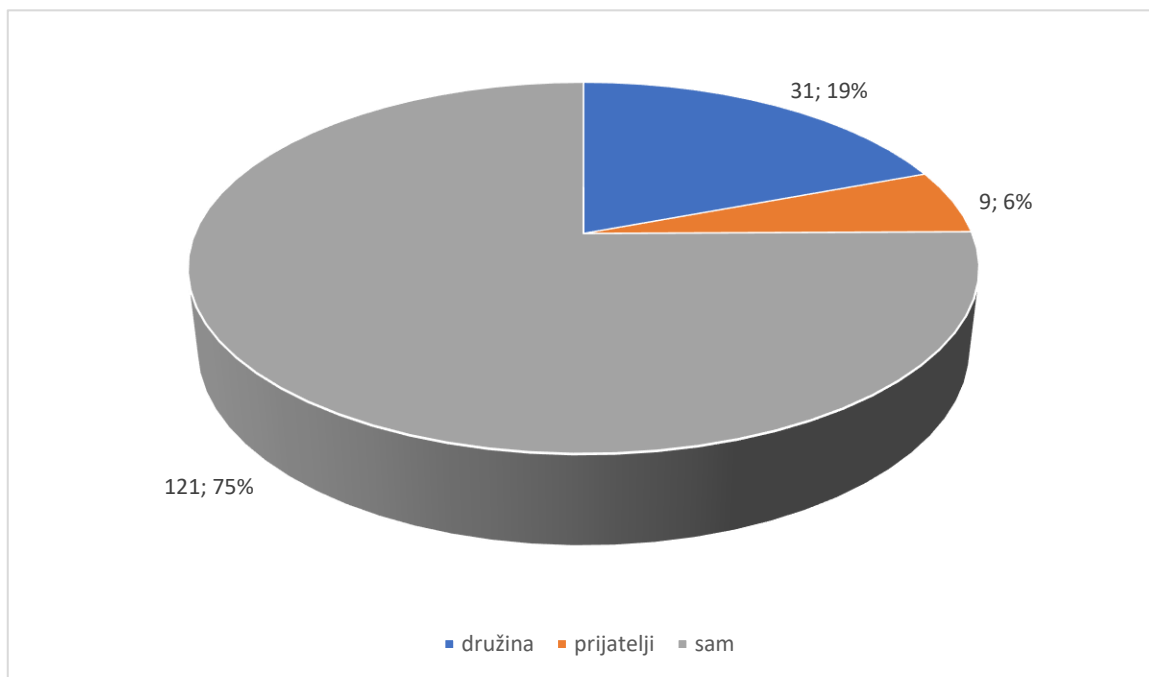
4.1.6 Kolikokrat na teden se ukvarjaš s to dejavnostjo?

Graf 8: Prikazuje kolikokrat na teden se učenci ukvarjajo z obšolsko dejavnostjo

Iz grafa je razvidno, da največ učencev obšolsko dejavnost obiskuje več kot 3 x na teden. Teh učencev je 42% anketiranih. Sledijo jim učenci, ki imajo 3 x na teden po 1 uro dejavnosti. Teh je 19%. Nato jim sledijo v enakem odstotku učenci, ki imajo dejavnost 1 x na teden 1 uro in tisti, ki imajo 3 x na teden 2 uri. Teh je 11%. Najmanj učencev ima dejavnost, ki bi bila 1 x na teden in bi trajala 2 uri.

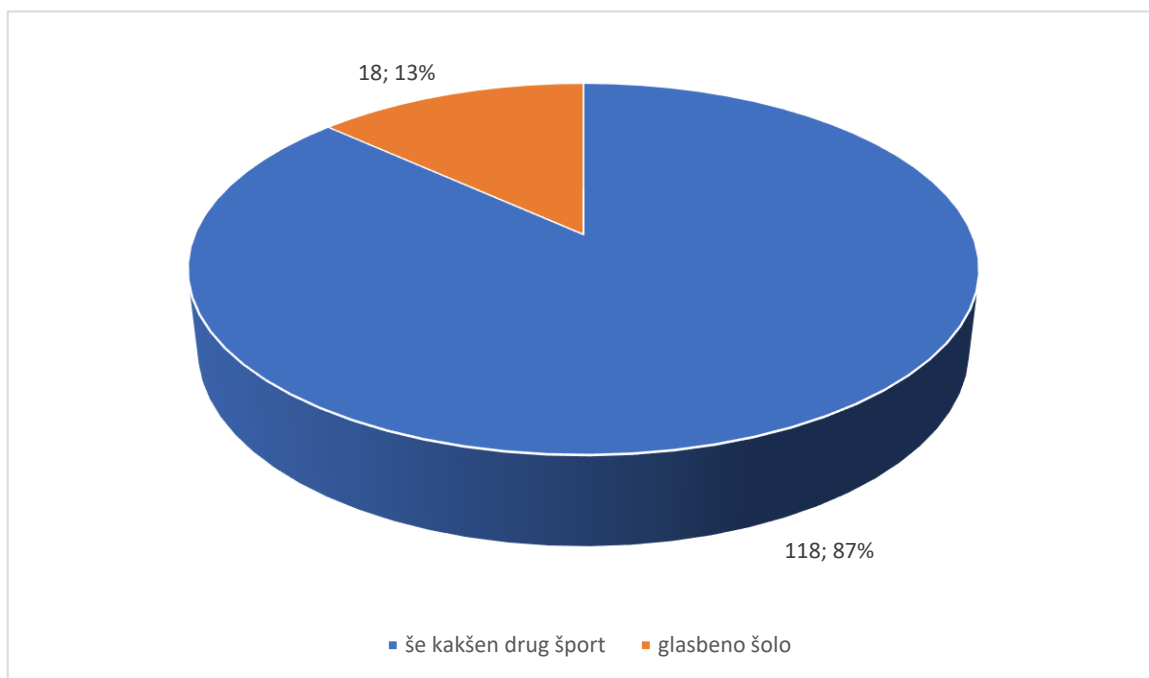
4.1.7 Kdo je imel vpliv na izbiro občolske dejavnosti?

Graf 9: Prikazuje kdo je imel vpliv na izbiro občolske dejavnosti

Učenci so odgovorili, da so imeli na odločitev katero občolsko dejavnost bodo imeli v največjem odstotku vpliv sami. To je odgovorilo kar 121 (75%) učencev. Sledijo učenci, kjer je vpliv imela družina. Teh je 31 (19%). Na najmanj učencev pa pri izbiri občolske dejavnosti vplivajo prijatelji.

4.1.8 Če bi imel še več prostega časa, katero obšolsko dejavnost bi si še izbral?

Graf 10: Prikazuje katero dejavnost bi si učenci še izbrali, če bi imeli še več prostega časa

18 učencev, se je odločilo, da bi si izbrali glasbeno šolo, če bi imeli več prostega časa. Na vprašanje zakaj so odgovorili različno. Največkrat pa so bili odgovori: ker je fajn, rad bi znal inštrument, lahko je zabavno, ker imam rada glasbo,....

Kar 118 učencev se je odločilo, da bi si izbrali še kakšen šport, če bi imeli čas. Zbrala sva nekaj najbolj pogostih:

- nogomet,
- rokomet,
- košarka,
- plezanje,
- plavanje,
- atletika,
- karate,
- jahanje.

5 DISKUSIJA IN ZAKLJUČEK

V raziskovalni nalogi sva na podlagi anketnega vprašalnika, ki sva ga izvedla med učenci od 5. do 9. razreda na osnovni šoli Hudinja, želela ugotoviti koliko prostega časa imajo učenci. Zanimalo naju je kako in na kakšen način učenci preživijo prosti čas. Ugotoviti sva želela, katera dejavnost je najbolj priljubljena obšolska dejavnost in kdo ima vpliv na prosti čas in izbiro obšolske dejavnosti.

Izhajala sva iz naslednjih hipotez: H1: Predvidevava, da imajo učenci vsaj 2 uri prostega časa na dan. H2: Predvidevava, da učenci največ prostega časa preživijo za elektronskimi napravami. H3: Predvidevava, da je najbolj priljubljena obšolska dejavnost pri dečkih nogomet in pri deklicah glasbena šola. H4: Predvidevava, da ima vpliv na prosti čas in izbiro obšolske dejavnosti družina.

Prva hipoteza se je nanašala na to, da imajo učenci vsaj 2 uri prostega časa na dan. To hipotezo lahko potrdiva, saj ima velika večina učencev vsaj 2 uri ali več prostega časa na dan. To se nama zdi super, saj je prav, da imajo učenci dovolj časa za stvari, ki jih radi počnejo in jih ne preobremenjujejo. Vseeno pa se nama zdi zanimivo, da je veliki večini učencev občasno dolgčas.

Druga hipoteza se je nanašala na to, da učenci največ prostega časa porabijo, preživijo za elektronskimi napravami. To hipotezo lahko ovrževa. Učenci največ prostega časa preživijo s prijatelji. To naju je malo presenetilo, ker k elektronskim napravam štejemo računalnike, televizije, telefone. Hkrati pa sva zadovoljna, da se vrstniki med seboj družijo, kar je vsekakor bolje kot pa da so sami s svojimi elektronskimi napravami.

Predvidevava, da je najbolj priljubljena obšolska dejavnost med dečki nogomet, pri deklicah pa glasbena šola. To hipotezo lahko delno potrdiva in delno ovrževa. Med učenci, ki imajo kakšno obšolsko dejavnost je največ dečkov napisalo nogomet medtem ko pri deklicah glasbena šola ni bila izrazito v večjem odstotku kot nekateri športi. Mogoče bi dobila bolj jasen odgovor, če bi postavila vprašanje točno o glasbeni šoli.

Četrto hipotezo, ki pravi, da ima vpliv na prosti čas in izbiro obšolske dejavnosti družina lahko ovrževa. Učenci sami vplivajo in odločajo o tem kako preživijo prosti čas. Prav tako sami odločajo o tem kakšno obšolsko dejavnost si izberejo. To se nama zdi zanimivo, saj gre za učence v osnovni šoli, kjer so še popolnoma odvisni od staršev. Mogoče pa jim prav slednji zaupajo in vedo, da bodo učenci prosti čas izkoristili za druženje z vrstniki in izbrali obšolsko dejavnost, ki jim bo všeč in jih bo izpopolnjevala.

Prosti čas imamo vsak dan. Obšolske dejavnosti imamo, če se si jih izberemo in jih potem redno obiskujemo. Prosti čas se z obšolsko dejavnostjo ves čas prepleta. Skozi raziskavo sva ugotovila, da je tema za osnovnošolsko raziskovanje primerna. Učenci imajo vsaj 2 uri prostega časa na dan. Učenci največ prostega časa porabijo za druženje s prijatelji in vrstniki. Učenci lahko izbirajo med poplavo obšolskih dejavnosti. Največ fantov se še vedno odloči za moštvene igre, kjer prevladuje nogomet. Dekleta imajo raznolike dejavnosti. Obiskujejo tudi glasbeno šolo. Učenci se sami odločijo in vplivajo na to kako bodo preživeli prosti čas in katero obšolsko dejavnost si bodo izbrali.

V okviru najine raziskave je še veliko možnosti za nadaljnja raziskovanja. Mogoče se lotiva raziskave in raziščeva prav točno določeno obšolsko dejavnost.

Zaradi hitrega tempa življenja imamo vse manj prostega časa in časa, ki bi ga preživeli tako kot sami želimo. Prav pa je, da tisti čas, ki nam ostane izkoristimo kvalitetno in za stvari, ki jih radi počnemo. Pa četudi samo ležimo in gledamo v zrak.....tudi to kdaj pa kdaj prija.

6 VIRI IN LITERATURA

1. Centa, K.(2014). Obšolske dejavnosti so za otrokov razvoj pomembne a niso servis za starše: Novi tednik. Celje
2. Huzjan, J.(2010). Načini preživljanja prostega časa pri študentih: Ekonomsko – poslovna fakulteta. Maribor
3. Juul, J.(2008). Kompetentni otrok: Radovljica, Didakta
4. Kokalj, Kočevar(2004). Tudi to je šola – šolske in obšolske dejavnost: Ljubljana,ZPMS
5. Mohar, T.(2009). Mladi in prosti čas: Filozofska fakulteta, Ljubljana
6. Musek, J.(2010). Psihologija življenja: Inštitut za psihologijo, Vnanje Gorice
7. Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ). (1998). Ljubljana: DZS
8. http://www.cpi.si/files/cpi/userfiles/TrajnostniRazvoj/06_Prosticcas.pdf;Pridobljeno, 4.12.2021
9. <https://www.plezalnicentercelje.si/plezalni-center-celje/>; Pridobljeno, 20.1.2022
10. <http://plesnival.si/plesni-klub/>; Pridobljeno, 20.1.2022
11. <https://sankaku-klub.si/o-judu/na-kratko/>; Pridobljeno, 20.1.2022

ANKETNI VPRAŠALNIK

Zdravo. Sva Luka in Vid iz 7. a in pripravljava raziskovalno nalogo z naslovom **Imam prosti čas in občolske dejavnosti**. Prosiva, da izpolnite anketo. Podatki naj bodo resnični, saj je anonimnost zagotovljena. Že vnaprej hvala.

SPOL: M

Ž

RAZRED: 5 6 7 8 9

1. Koliko prostega časa imaš povprečno na dan?

- a) Do 1 ure
- b) Od 1 do 2 uri
- c) Več kot 2 uri
- d) Nimam ga

2. Kaj najraje počneš v prostem času?

- a) Gledam televizijo
- b) Se družim s prijatelji
- c) Se ukvarjam s športom
- d) Sem za računalnikom
- e) Drugo _____

3. Kdo vpliva na to, kako preživiš prosti čas?

- a) Prijatelji
- b) Družina
- c) Sam

4. Ti je kdaj dolgčas?

- a) Da
- b) Ne

5. Ali se ukvarjaš s kakšno občolsko dejavnostjo – trening, glasbena šola,....?

DA NE

Če DA, katero? _____
(napiši vse, kar imaš)

6. Kolikokrat na teden se ukvarjaš s to dejavnostjo?

- a) 1 X na teden 1 uro
- b) 1 X na teden 2 uri
- c) 2 X na teden 1 uro
- d) 2 X na teden 2 uri
- e) 3 X na teden 1 uro
- f) 3 X na teden 2 uri
- g) Več kot 3 X na teden

7. Kdo je imel vpliv na izbiro občolske dejavnosti?

- a) Družina
- b) Prijatelji
- c) Sam

8. Če bi imel še več prostega časa, katero občolsko dejavnost bi si še izbral?

- a) Še kakšen drug šport
Katerega: _____
- b) Glasbeno šolo
Zakaj? _____

IZJAVA

Mentor Simona Mesojedec v skladu z 20. členom Pravilnika o organizaciji mladinske raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Imam prosti čas in obšolske dejavnosti, katere avtorica je/so Luka Jaćimović in Vid Strašek:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, _____

žig šole

Podpis mentorja

Podpis odgovorne osebe

*

POJASNILO

V skladu z 20. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja (-ice) in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja (-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor (-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.